

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενοι φύλλοι).

— Εὐγε, σύντροφέ μου! ἀπήντησεν ὁ Φρομών. Αὐτὸ εἶνε διὰ τὸ μέλλον τὸ παρὸν ὅμως δὲν τὸ συλλογίζεσαι;.. τὸν ἰσολογισμόν;

— Ναί! καλὰ λέγεις!., Δὲν τὸ ἐσυλλογίζομαι!.. Δὲν εἶνε λαμπρὰ τὰ ἀποτελέσματα αἱ;

Καὶ ἔλεγε ταῦτα βλέπων κατὰ πρόσωπον τὸν Γεώργιον, ὅστις ἦτο ὅπως οὖν συγκεκινημένος καὶ τεταραγμένος.

Ὁ Φρομών ὑπέλαβεν:

— Ἀπεναντίας εἶνε ἐξαιρετα. Πρέπει νὰ εἴμεθα νῦν χαριστήμενοι, ἀφοῦ εἴμεθα μάλιστα εἰς τὸ πρῶτον ἔτος. Ἔχομεν ἕκαστος κέρδος ἐκ τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων· ἐπειδὴ δὲ ἐσκέφθην ὅτι εἶχες ἀνάγκην χρημάτων διὰ νὰ προσφέρῃς κανὲν δῶρον τῆς πρωτοχρονιάς εἰς τὴν σύζυγόν σου...

Καὶ μὴ τολμῶν νὰ ἴδῃ κατὰ πρόσωπον τὸν ἔντιμον ἐκείνον ἄνδρα, ὁ Φρομών ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης δέσμην ἐπιταγῶν καὶ χαρτονομισμάτων.

Ὁ Ρίσιερ κατελήφθη ἐπὶ στιγμήν ὑπὸ σφοδρὰς συγκινήσεως. Τόσα χρήματα δι' αὐτόν, δι' αὐτόν μόνον! Ἀνελογίσθη ἀμέσως τὴν γενναϊοδωρίαν τῶν Φρομών, οἵτινες κατέστησαν αὐτόν ὅτι ἦτο, κατόπιν τὴν Σιδωνίαν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἣν τὸσάκις εἶχεν ἐκφέρει καὶ ἦν ἠδύνατο νῦν νὰ πραγματοποιήσῃ.

Ἐνθακρυσ, μὲ μειδιάμα ἀγαθὸν ἐπὶ τὰ χεῖλη ἔτεινεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν συνέταιρόν του, λέγων:

— Εἶμαι εὐχαριστήμενος!.. εἶμαι εὐχαριστήμενος!

Ἦτο ἡ φράσις ἣν ἐπανελαμβάνε κατὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις. Εἶτα δεικνύων τὴν πρὸ αὐτοῦ δέσμην τῶν χαρτονομισμάτων.

— Σεῦρεῖς τί εἶν' αὐτὰ; εἶπε πρὸς τὸν Γεώργιον θριαμβευτικῶς... Εἶνε ἡ ἔπαυλις τῆς Σιδωνίας.

Ἄκοῦς ἐκεῖ!

Z.

Μία Ἐπιστολή

Πρὸς τὸν κύριον Φράντζ Ῥίσιερ, μηχανικὸν τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρίας. Εἰς Ἰσραηλίαν (Αἴγυπτος).

Φράντζ, παιδί μου, σοῦ γράφω ἐγώ, ὁ γέρω Σιγισμόνδος. Ἄν εἴξουρα νὰ ἐκθέσω καλλίτερα τὰς ἰδέας μου, θὰ εἶχα πολλὰ νὰ σοῦ διηγηθῶ. Ἄλλ' αὐτὴ ἡ διαβολευμένη γαλλικὴ γλῶσσα εἶνε πολὺ δύσκολος καὶ ὅταν τὸν ἐκβάλῃς ἀπὸ τοὺς ἀριθμούς, ὁ Σιγισμόνδος Πλανῆς δὲν ἀξίζει

τίποτε. Διὰ τοῦτο θὰ σοῦ εἶπω γρήγορα περὶ τίνος πρόκειται.

Συμβαίνουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀδελφοῦ σου πράγματα ἄσχημα. Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἔχει σχέσεις ἀθεμίτους μὲ τὸν συνέταιρόν του. Κατέστησε τὸν σύζυγόν της γελοῖον καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα ἐξακολουθήσῃ, θὰ κάμῃ νὰ τὸν ἐκλαμβάνωσιν ὡς ἀχρεῖον. Ἀκουσέ με, φίλτατέ μου Φράντζ, πρέπει νὰ ἔλθῃς ἀμέσως. Σὺ μόνος δύνασαι νὰ ὀμιλήσῃς πρὸς τὸν Ῥίσιερ καὶ νὰ τοῦ ἀνοιξῇς τὰ μάτια ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν Σιδωνίαν. Ἡμᾶς τοὺς ἄλλους δὲν θὰ μάς πιστεύσῃ. Ζήτησε ἄδειαν γρήγορα καὶ ἔλα.

Γνωρίζω ὅτι πρέπει καὶ σὺ νὰ κερδήσῃς τὸ ψωμί σου αὐτοῦ πέραν καὶ νὰ φροντίσῃς διὰ τὸ μέλλον σου· ἀλλ' ὁ τίμιος ἄνθρωπος πρέπει ὑπὲρ πάν ἄλλο νὰ μεριμνᾷ περὶ τοῦ ὀνόματος, τὸ ὅποιον τοῦ ἄφησαν οἱ γονεῖς του. Σοῦ λέγω λοιπὸν ὅτι ἐὰν δὲν ἔλθῃς ἀμέσως, θὰ ἐπέλθῃ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ὄνομα Ῥίσιερ θὰ σκεπάζεται ἀπὸ τόσην αἰσχύνην, ὥστε δὲν θὰ τολμήσῃς πλέον νὰ τὸ φέρῃς.

ΣΙΓΙΣΜΟΝΔΟΣ ΠΛΑΝΗΣ

Ταμίας.

BIBLION ΤΡΙΤΟΝ

A.

Ὁ Τιμοφῶδς

Οἱ ζῶντες διηνεκῶς ἐγκλειστοὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας των, οἱ ἠναγκασμένοι νὰ μένωσι διαρκῶς πλησίον τοῦ παραθύρου ἐκ τῆς ἐργασίας ἢ ἐκ νόσου, ὅπως ἔχουσιν ὀρίζοντα ἴδιον ἐκ τοίχων, ἐκ στεγῶν, ἐκ πλησιοχώρων παραθύρων, ἐνδιαφέρονται ἐπίσης καὶ περὶ τῶν διερχομένων διαβατῶν.

Ἀκίνητοι αὐτοὶ συμμετέχουσιν ἐνδομύχως τῆς ἐν τῇ ὁδῷ ζωῆς, πάντες δὲ οἱ πολυάσχολοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐμφανίζονται ἐνίοτε κατὰ πάσαν ἡμέραν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, οὐδόλως ὑποθέτουν ὅτι χρησιμεύουσιν ὡς γνώμονες ἄλλων ὑπάρξεων, ὅτι φίλοι ὀφθαλμοὶ τοὺς παρακολουθοῦσι καὶ ὅτι συναισθάνονται τὴν ἀπουσίαν των ἐὰν κατὰ τύχην διέλθωσι δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ Δελομπέλ κεκλεισμένοι ὅλην τὴν ἡμέραν κατεγίνοντο περὶ τὰς τοιαύτας ἀφώνους παρατηρήσεις. Ἐπειδὴ τὸ παράθυρον ἦτο στενόν, ἡ μήτηρ ἢ ἡ ὄρασις ἤρχιζεν ἤδη νὰ ἐξασθενῇ ἕνεκα τῆς ἐργασίας ἐκάθητο πλησιέστερον τοῦ φωτὸς ἀνεγείρουσα τὸ ἐκ μουσελίνης παραπέτασμα, ἔχουσα παρ' αὐτὴν, ἀλλ' ὀλίγον τι ἀπωτέρω τὴν μεγάλην ἔδραν τῆς θυγατρὸς της. Ἀνήγγελλεν αὐτῇ πάντας τοὺς ἐντὸς τῆς ἡμέρας διερχομένους. Ἦτο καὶ τοῦτο διασκέδασις, θέμα πρὸς συνομιλίαν καὶ αἱ μακρὰί τῆς ἐργασίας ὥραι ἐφάνινοντο βραχύτεραι,

καταμεριζόμεναι ὑπὸ τῶν τακτικῶν ἐμφανίσεων τῶν πολυασχόλων εἰς αὐτὰς διαβατῶν. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν δύο μικραὶ ἀδελφαί, εἰς κύριος φέρων φαῖον ἐπανωφόριον, ἐν παιδίον ὅπερ ὠδήγουν εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον καὶ ὅπερ ἐπανάφερον πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς γηραιὸς ὑπάλληλος ἔχων ζυλίνην τὴν μίαν κνήμην, οὗ τὸ βῆμα ἀντήχει ἀπαισίως ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου.

Ὁ τελευταῖος οὗτος μόλις ἦτο ὄρατός, διότι διήρχετο σχεδὸν ἐν ὄρα νυκτός, ἤκούετο ὅμως διερχόμενος, ὁ κρότος δὲ τοῦ βήματός του ἐφθανε μέχρι τῆς μικρᾶς χωλῆς ὡς ἠγῶ σφοδρὰ τῶν θλιβρωτάτων αὐτῆς λογισμῶν. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ φίλοι τῆς ὁδοῦ ἐνδιέφερον χωρὶς νὰ τὸ γινώσκωσι τὰς δύο γυναῖκας. Ἄν τυχὸν ἔβρεχεν, ἔλεγον:

« — Θὰ βραχοῦν! . . . Τὸ παιδί θὰ ἐπιστρέψῃ τάχα προτοῦ νὰ πιάσῃ τὸ νερό; »

Κατὰ τὰς μεταβολὰς δὲ τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους, ὅτε ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτίου φωτίζει τὰ διάβροχα πεζοδρόμια, ἢ ὅτε ἡ χιών τοῦ Δεκεμβρίου καλύπτει αὐτὰ διὰ τῶν λευκῶν γναφάλων τῆς, ἢ ἐμφάνισις νέου ἐνδύματος φερομένου ὑπὸ τινος τῶν φίλων των ἐκείνων, ἐνέπνεεν εἰς τὰς δύο δεσμώτιδας τὴν σκέψιν: « Τώρα εἶνε θέρος; » ἢ: « Ἦλθεν ὁ χειμῶν! »

Ἦτο τότε ἡ δαίτη ἡμέρας τινός τοῦ Μαΐου, μία τῶν φωτεινῶν ἐκείνων καὶ χλιαρῶν ἐσπερῶν καθ' ἃς ἡ ἐν τῷ οἴκῳ ζωὴ φαίνεται ἐκχυνομένη ἔξω διὰ τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων. Ἡ Ποθητὴ καὶ ἡ μήτηρ τῆς εἰργάζοντο δραστηρίως κινουσαι τὰς βελόνας καὶ τὰ δάκτυλα, ἔξαντλοῦσαι τὴν δύουσαν ἡμέραν μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀκτίνος πρὶν ἀνάψωσι τὴν λυχνίαν. Ἦκούοντο κραυγαὶ παιδιῶν παιζόντων εἰς τὰς ἀλύκας, οἱ ἦχοι κλειδοκυμβάλων παρχόρδων καὶ ἡ φωνὴ πλάνητός τινος μικρεμπόρου σύροντος ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου κατὰ τὸ ἡμισυ κενὸν τὸ ἀμαξίον του. Τὸ ἔαρ ἐπεπλανᾶτο εἰς τὸν αἰθέρα, διαχέον ἀορίστους εὐωδίας ὑακίνθου καὶ λειρίου.

Ἡ κυρία Δελομπέλ εἶχεν ἀποθέσει ἤδη τὸ ἔργον τῆς καὶ πρὶν ἢ κλείσῃ τὸ παραθύρον, ἐρείδουσα τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τοῦ θωρακίου ἠκροᾶτο πάντας αὐτοὺς τοὺς κρότους τῆς μεγάλῃς ἐργατικῆς πόλεως, ἧς ὁ πληθυσμὸς μετὰ χαρᾶς ἐκυκλοφόρει εἰς τὰς ὁδοὺς μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐργασίας. Ἐκ διαλειμμάτων χωρὶς νὰ στραφῇ ὠμίλει πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς:

— Νά! ἰδού ὁ κ. Σιγισμόνδος, ἔλεγεν. Πῶς ἐξέρχεται τόσο ἐνωρὶς ἀπόψε ἀπὸ τὸ ἐργαστάσιον! . . . Ἴσως μοῦ φαίνεται διότι τώρα ἡ ἡμέρα εἶνε μακροτέρα . . . ἀλλὰ δὲν εἶνε, νομίζω, ἀκόμη ἐπτὰ ὥραι Μὲ ποῖον νὰ εἶνε τάχα ὁ γέρω ταμίας; Περίεργον! νομίζει κανεὶς πῶς εἶνε ὁ ναί, ναί! . . . πῶς εἶνε ὁ

Φράντζ! . . . Ἐν τούτοις δὲν εἶνε δυνατόν! . . . Ὁ Φράντζ εἶνε πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν . . . Ἐπειτα αὐτὸς δὲν εἶχε γένεια . . . Ἀδιάφορον ὅμως! . . . Τοῦ μοιάζει πάρα πολὺ! . . . κὺτταξε καὶ σύ, κόρη μου.

Ἄλλ' ἡ κόρη τῆς δὲν ἀφίνει τὴν ἔδραν τῆς οὐδὲ κἄν κινεῖται. Ἐνῷ ἴστατο μὲ τὰ ὄμματα ἀπλανῆ, μὲ τὴν βελόνην μετέωρον, ἐν τῇ ὠραίᾳ ἐκείνῃ στάσει τῆς φιλεργίας τῆς, ἡ ψυχὴ τῆς ἐπεχειρεῖ ταξίδιον μακρυνὸν εἰς τὰς αἰθερίους χώρας, εἰς τὰς θαυμαστάς χώρας, ἐνθα δύναται νὰ μεταβῇ πᾶς χωρὶς νὰ κωλυθῇ ὑφ' οἷας δῆποτε σωματικῆς ἀτελείας. Τὸ ὄνομα ἐκεῖνο Φράντζ προφερόμενον μηχανικῶς ὑπὸ τῆς μητρὸς τῆς ἔνεκα τυχαίας ὁμοιότητος ἦτο δι' αὐτὴν ὀλόκληρον παρελθὸν ἀπατηλῶν ὀνείρων, ἐνθέρμων ἐλπίδων, παροδικῶν ὡς τὸ ἐρύθημα τὸ ἀνερχόμενον εἰς τὰς παρειάς τῆς, ὅτε τὴν ἐσπέραν ἐπιστρέφων ἐκεῖνος εἰς τὴν κατοικίαν του εἰσῆρχετο πρὸς στιγμὴν καὶ συνωμίλει μετ' αὐτῆς. Πάντα ταῦτα εἶχον ἤδη πρὸ πολλοῦ παρέλθει! Καὶ νὰ συλλογίζεται ἐν τούτοις ὅτι κατῴκει εἰς τὸν παρακείμενον μικρὸν θάλαμον, ὅτι ἤκουε τὸ βῆμά του εἰς τὴν κλίμακα, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν σύραντα τὸ τραπέζιον του πλησίον τοῦ παραθύρου διὰ νὰ ἐργασθῇ ἐπ' αὐτοῦ! . . . Μεθ' ὁποίας λύπης καὶ ἐντροφύσεως ἄμα τὸν ἠκροᾶτο λαλοῦντα περὶ τῆς Σιδωνίας, καθήμενον παρὰ τοὺς πόδας τῆς ἐπὶ χαμηλοῦ δίφρου, ἐνῷ αὐτὴ προσήρμοζε τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἐντομα!

Καὶ ἐνῷ εἰργάζετο τὸν ἐνεθάρρυνε, τὸν παρηγόρει, διότι ἡ Σιδωνία πολλάς εἶχε προξενήσει θλίψεις εἰς τὸν ταλαίπωρον Φράντζ πρὶν ἢ προξενῆσθαι αὐτῷ τὴν μεγαλειτέραν πασῶν. Ὁ ἦχος τῆς φωνῆς του ὅτε ὠμίλει περὶ ἐκείνης, ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του ὅτε τὴν ἐσυλλογίζετο τὴν κατέθελγον ἀκαταμαχῆτως καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀφοῦ ἐκεῖνος ἀπῆρχετο ἄπελπις κατελίμπανεν ὀπισθὲν του ἔρωτα πολὺ σφοδρότερον ἐκείνου ὃν ἀπεκόμιζεν, ἔρωτα ὅστις ἐν τῷ πάντοτε ἀμεταβλήτῳ θαλάμῳ ἐκείνῳ, ἐν τῷ ἀπομεμονωμένῳ καὶ ἀκινήτῳ βίῳ διετηρεῖτο ἀνέπαφος, διασωζων ὅλον τὸ πικρὸν του ἄρωμα, ἐνῷ ὁ ἰδικὸς του εἰς τὸ ὑπαίθρον τῶν ὁδῶν, διεσκορπίζετο, ἐξητμίζετο βαθμηδόν.

Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ὀλοτελῶς ἐξέλιπεν. Ἄκρα μελαγχολία καταλαμβάνει τὴν ταλαίπωρον νεανίδα ἄμα τῇ ἐπελεύσει τῆς γαληνίου ἐκείνης ἐσπέρας. Ἡ εὐχάριστος λάμψις ἐλαττοῦται δι' αὐτὴν ὅπως τὸ τελευταῖον ἴχνος τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας εἰς τὸ στενὸν κοίλωμα τοῦ παραθύρου, ἐνθα ἡ μήτηρ μένει ἀκόμη ἐρείδομένη.

Ἀίφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται. Κάποιος εἰσέρχεται, τὸν ὁποῖον δὲν διακρίνουσι καλῶς. Ποῖος νὰ εἶνε ἄρα γε; Αἰ κυρία Δελομπέλ οὐδέποτε

δέχονται επισκέψεις. Ἡ μήτηρ, ἥτις ἐστράφη, ἐνόμισεν ὅτι ἤρχοντο ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος ὅπως παραλάβωσι τὴν ἐργασίαν τῆς ἐβδομάδος.

— Ὁ σύζυγός μου πρὸ ὀλίγου μετέβη εἰς τὸ κατάστημά σας, κύριε, λέγει. Ἐδῶ δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε... Ὁ κ. Δελομπέλ τὰ παρέλαθεν ὅλα.

Ὁ εἰσελθὼν προχωρεῖ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. καθόσον δὲ πλησιάζει εἰς τὸ παράθυρον διαγράφεται εὐκρινέστερον τὸ ἀνάστημά του. Εἶνε ὑψηλὸς εὐσωμὸς νέος, ἡλιοκαῆς, μὲ πυκνὴν ξανθὴν γενειάδα, μὲ ἰσχυρὰν τὴν φωνὴν καὶ τραχεῖαν ὁπώσουν τὴν προφορὰν.

— Αἶ, λοιπόν, κυρία Δελομπέλ, ἐρωτᾷ, δὲν μὲ ἀνεγνώρισατε ἀκόμη;

— ὦ, ἐγὼ σὰς ἀνεγνώρισα ἀμέσως, κύριε Φράντζ, λέγει ἡ Ποθητὴ ἡσυχώτατα μὲ ἥθος ψυχρὸν καὶ ἐπηρμένον.

— Παναγία μου! εἶνε ὁ κ. Φράντζ!

Καὶ μετὰ σπουδῆς ἡ κυρία Δελομπέλ τρέχει εἰς τὴν λυχνίαν, τὴν ἀνάπτει, καὶ κλείει τὸ παράθυρον.

— Πῶς!... σεῖς εἰσθε, κύριε Φράντζ!... Πόσον ἡσυχὰ τὸ λέγει αὐτὸ ἡ κόρη μου!... καλὰ σὰς ἀνεγνώρισα ἐγώ... ὦ, τὴν παγωμένην!... Πάντοτε ἡ ἰδία θὰ εἶνε.

Ἡ ποθητὴ ἦτο τῶ ὄντι παγερά, ὠχροτάτη καὶ ἐντὸς τῶν χειρῶν τοῦ Φράντζ ἡ χεὶρ τῆς ἀπέμενε κατάλευκος καὶ κατάψυχρος.

Ὁ Φράντζ τὴν εὐρίσκει εὐειδεστέραν, ἔτι μᾶλλον ἐλεπτυνθεῖσαν. Αὐτὴ δὲ τὸν εὐρίσκει ὠραῖον ὡς πάντοτε, μὲ ποιὰν τινα ἐκφρασιν κοπώσεως καὶ λύπης εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἥτις τὸν καθιστᾷ ἀνδρικώτερον ἀφ' ὅ,τι ἦτο πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ἡ κόπωση προέρχεται ἐκ τοῦ κατεσπευσμένου ταξιδίου, ὅπερ ἐπεχείρησεν ἄμα τῆ παραλαβῆ τῆς φοβερᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Σιγισμόνδου. Κεντριζόμενος ἐκ τῆς λέξεως «ἀτίμως» ἀνεχώρησεν ἀμέσως χωρὶς νὰ περιμένη τὴν ἄδειάν του, ῥιψοκινδυνεύων τὴν θέσιν του καὶ τὴν τύχην του, εἰσερχόμενος δὲ ἐξ ἀτμοπλοίου εἰς σιδηρόδρομον δὲν ἐσταμάτησεν εἰμὴ μόνον εἰς Παρίσιους. Ταξίδιον τοιοῦτο προξενεῖ κόπωσιν, ὅταν μάλιστα ἐπείγεται τις νὰ φθάσῃ καὶ ὁ λογισμὸς ἀνήσυχος συνταράσσεται καθ' ὅλον τὸ διάστημα, διανύων δεκάκις τὴν ἀπόστασιν μετ' ἀμφιβολίῃ, μετὰ τρόμου, μετὰ διαρκοῦς ἀμηχανίας.

Ἡ θλίψις του δὲ εἶνε ἔτι παλαιότερα. Χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐκείνη ἦν ἡγάπα ἠρνήθη νὰ τὸν νυμφευθῇ, ὅπως καταστή μετὰ ἐξ μῆνας σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἦσαν ἀμφοτέρωτα ταῦτα τραύματα ἀλλεπάλληλα φοβερά. τὸ δεύτερον δὲ ἔτι ὀδυνηρότερον τοῦ πρώτου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρὶν συνάψῃ τὸ

συνηκέσιον ἐκείνο ὁ πρεσβύτερος Ῥίσερ εἶχε γράψῃ πρὸς αὐτὸν ζητῶν τὴν ἄδειαν ἵνα γείνη εὐτυχῆς διὰ φράσεων τοσοῦτον συγκινητικῶν καὶ φιλοστόργων, ὥστε ἡ ἐκ τοῦ τραύματος ὀδύνη εἶχεν ὁπώσουν κατευνασθῆ. Εἶτα ἐπὶ τέλους, ἡ ἀλλαγὴ τῆς χώρας, ἡ ἐργασία, αἱ μακρὰ ὁδοιπορία κατενίκησαν τὴν λύπην του. Ἄλλο δὲν ἀπέμενε εἰς τὴν ψυχὴν του εἰμὴ μελαγχολία τις, ἐκτὸς ἐὰν τὸ μῖσος καὶ ἡ ὀργὴ ἦν αἰσθάνεται νῦν κατὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἀτιμαζούσης τὸν ἀδελφόν του δὲν εἶνε καὶ αὐτὰ λείψανα τοῦ πρώην ἐρωτός του.

Ἄλλ' ὄχι! Ὁ Φράντζ Ῥίσερ σκέπτεται μόνον πῶς νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ῥίσερ. Δὲν ἔρχεται ὡς ἐραστής ἀλλ' ὡς τιμωρὸς καὶ ἡ Σιδωνία πρέπει νὰ φοβῆται.

Εὐθύς, ἄμα ὡς κατῆλθεν ἐκ τοῦ βαγονίου ὁ τιμωρὸς ἐπορεύθη εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἐλπίζων εἰς τὸ αἰφνίδιον, προσδοκῶν ἵνα ἐκ τοῦ ἀπροόπτου τῆς ἀφίξεώς του ἀποκαλυφθῶσιν αὐτῷ τὰ συμβαινόντα διὰ τοῦ πρώτου βλέμματος.

Δυστυχῶς οὐδένα εὔρεν αὐτόθι.

Τὰ παράθυρα τῆς εἰς τὸ βᾶθος τοῦ κήπου οἰκίας ἦσαν κεκλεισμένα πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν.

Ὁ μπάρμπα Ἀχιλλεὺς ἐπληροφόρησεν αὐτὸν ὅτι αἱ κυρίαὶ κατόκου ἐκάστη εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ἐξοχικὴν ἔπαυλιν, ὅπου οἱ δύο συνέταιροι μετέβαινον πρὸς συνάντησίν των καθ' ἐσπέραν.

Ὁ Φρομὼν εἶχεν ἐξέλθει ἐνωρίτατα ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, ὁ δὲ Ῥίσερ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀπέλθει.

Ὁ Φράντζ ἀπεφάσισε νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν γηραιὸν Σιγισμόνδον. Ἄλλ' ἦτο Σάββατον καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς πληρωμῆς, ἐδέησε δὲ ν' ἀναμείνῃ ἕως ὅτου ἡ μακρὰ σειρά τῶν ἐργατῶν, ἥτις ἀρχίζουσα ἐκ τοῦ φυλακείου τοῦ Ἀχιλλεῶς ἔφθανε μέχρι τῆς θυρίδος τοῦ ταμείου, ἤθελε βαθυμηδὸν ἐξαντληθῆ.

Καίπερ ἀνυπομονῶν καὶ μελαγχολικὸς ἐν τούτοις ὁ ἀγαθὸς νέος, ὅστις ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἶχεν ἀνατραφῆ μὲ τὸν βίον τῶν ἐν Παρίσιους ἐργατῶν, ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν διότι εὐρίσκετο πάλιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύρβης ἐκείνης καὶ τῶν ἠθῶν τῶν τόσο ἐξαιρετικῶν. Ἐφ' ὅλων τῶν μορφῶν, χρηστῶν ἢ φαύλων ἀπετυποῦτο ἡ εὐαρέσκεια ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐβδομάδος. Προδήλως ἡ Κυριακὴ δι' αὐτοὺς ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ὥρας τῆς ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου, ἔμπροσθεν τῆς μικρᾶς λυχνίας τοῦ ταμείου.

Πρέπει νὰ ζῆσῃ τις μεταξὺ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅλον τὸ θέλημα τῆς ἡμερησίου ἐκείνης ἀναπαύσεως καὶ ὅλην τῆς τὴν ἐπιστημότητα. Πολλοὶ τῶν ἀτυχῶν, δεσμιῶν οἰοῦν εἰς νοσηρὰν κοπιώδη ἐργασίαν, ἀναμένουσι τὴν εὐλογητὴν Κυριακὴν ὡς πνοὴν ἀέρος καθαροῦ, ἀναγκαίου διὰ τὴν ὑγίαν αὐ-

των και την ζωήν. Διὰ τοῦτο ἐπικρατεῖ παρ' αὐτοῖς ἀγαλλίασις, ἀνάγκη θορυβώδους εὐθυμίας. Ἡ ἐκ τῆς ἐβδομαδικῆς ἐργασίας κατάθλιψις νομίζει τις ὅτι διαλύεται ταῦτοχρόνως μετὰ τοῦ ἀτμοῦ τῶν μηχανῶν, ὅστις ἐκφεύγει συρίζων καὶ καπνίζων.

Πάντες οἱ ἐργάται ἀπεμακρύνοντο ἐκ τοῦ δικτυωτοῦ γραφείου, ἀριθμοῦντες τὰ στιλπνά νομίσματα ἐπὶ τῶν μελανῶν χειρῶν των. Ἦκούοντο λόγοι ἀπογοητεύσεως, ψιθυροί, ἀπαιτήσεις, λογκριασμοὶ διὰ καθυστέρησιν ὥρων, ἐκπτώσεις προκαταβολῶν, ἐνῶ δὲ ἀντήχει τὸ κροτάλισμα τῶν μετρουμένων χαλκίνων νομισμάτων ἠκούετο ἐν ταῦτῳ ἡ φωνὴ τοῦ Σιγισμόνδου γαληνίου καὶ ἀνηλεοῦς ὑπερασπίζοντος μέχρι θηριωδίας τὰ συμφέροντα τῶν προϊστάμενων του.

Ὁ Φράντζ ἐγίνωσκεν ὅλα τὰ δράματά τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, τοὺς προσηπορημένους λόγους καὶ τοὺς ἀληθεῖς. Ἐγίνωσκεν ὅτι οἱ μὲν ἐζήτουν χρήματα χάριν τῆς οἰκογενείας των, ὅπως πληρώσωσι τὸν ἀρτοποιόν, τὸν φαρμακοποιόν, τὰ διδασκτρα, οἱ δὲ ἐζήτουν διὰ τὸ καπηλεῖον καὶ διὰ χείρονα ἔτι ἐλαττώματα. Ἐγίνωσκε τί ἀνέμενον αἱ θλιβεραὶ καὶ κεκυρωμέναι σκιαὶ αἱ περιπολοῦσαι πρὸ τοῦ πυλῶνος τοῦ ἐργοστασίου καὶ ῥίπτουσαι μακρὰ βλέμματα μέχρι τοῦ βάθους τῆς αὐλῆς, ἐγίνωσκεν ὅτι ἔμενον αὐτόθι ἐλλοχωῖσαι πατέρα τινὰ ἢ σύζυγον ὅπως ὀδηγήσωσιν αὐτὸν ἐν τῷ ἄμα εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ λόγων ἐπιπληκτικῶν καὶ παραπειστικῶν.

Καὶ τὰ ταλαίπωρα γυμνόποδα παιδιὰ, τὰ νήπια τὰ περικεκαλυμμένα διὰ παλαιῶν περιωμίων, τὰς ῥυπαρὰς γυναῖκας, ὧν ἡ δακρυόεσσα μορφή εἶνε πελιδνὴ ὡς τὸ πανίον τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν κεκυρωθῆναι. . . . Καὶ τὸ ἐλάττωμα τὸ ἐνεδρεῦον καὶ περιπλανώμενον περὶ τὴν μισθοδοσίαν, τὰς τρώγλας τὰς φωτιζομένας εἰς τὸ βάθος ζοφερῶν δρομίσκων, τὰς θαλάς ὑάλους τῶν παραθύρων τῶν καπηλείων, ἐνθα τὰ δηλητήρια τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπιδεικνύουσι τ' ἀπατηλά των χρώματα. . . Ὁ Φράντζ ἐγίνωσκε πάσας τὰς ἀθλιότητάς ταύτας, ἀλλ' οὐδέποτε ἐφάνησαν αὐτῷ τὸσον πένθιμοι, τὸσον ἀλγεινὰ, ὅσον κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς πληρωμῆς ὁ Σιγισμόνδος ἐξῆλθε τοῦ γραφείου του.

Οἱ δύο φίλοι ἀνεγνωρίσθησαν καὶ περιεπτύχθησαν ἀλλήλους. Ἐν τῇ σιγῇ δὲ τοῦ ἐργοστασίου ἀργοῦντος ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας καὶ ἀφώνου, καθότι πάντα τὰ κτίρια αὐτοῦ ἦσαν κενά, ὁ ταμίας ἀνεκοίωσεν εἰς τὸν Φράντζ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων. Διηγῆθη αὐτῷ τὴν διαγωγὴν τῆς Σιδωνίας, τὰς παραλόγους δαπάνας, τὴν διὰ παντὸς καταστραφεῖσαν οἰκογενειακὴν τιμὴν. Ἡ οἰκογένεια Ῥίσερ εἶχεν

ἀγοράσει μίαν ἐξοχικὴν ἔπαυλιν εἰς Ἀνιέρην, ἀνήκουσαν ἄλλοτε εἰς τινὰ ἡθοποιόν, ἐγκατεστάθησαν δ' ἐκεῖ πολυτελῶς. Εἶχον ἵππους, ἀμάξας, πολυτέλειαν εἰς ὅλα, διήγον ἐν γένει βίον δαπανηρότατον. Ἐνέπνεεν ἰδίως ἀνησυχίαν εἰς τὸν Σιγισμόνδον ἡ συστολὴ τοῦ Φρομῶν, ὅστις ἀπὸ τινος δὲν ἐλάμβανε ποσῶς χρήματα ἐκ τοῦ ταμείου, ἐνῶ ἐν τοσοῦτῳ ἡ Σιδωνία ἐδαπάνα πλέον ἢ ποτέ.

— Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην! . . ἔλεγε μὲ τὴν βραεῖαν προφοράν του ὁ ἀτυχῆς ταμίας σεῖων τὴν κεφαλὴν, δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην.

Ταπεινῶν δ' ἔτι μᾶλλον τὴν φωνὴν προσέθετεν:

— Ἄλλ' ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός σου, ἀγαπητέ μου Φράντζ, ὁ ἀδελφός σου! . . .

Ποῖος θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν διαγωγὴν του; Περιπατεῖ μὲ ὅλα αὐτὰ μὲ τὰ μάτια ὑψηλά, μὲ τὰ χεῖρα εἰς τὰς τσέπαις, καὶ μὲ τὸν νοῦν προσηλωμένον εἰς τὴν περιφρονην ἰδέαν τῆς ἐφευρέσεώς του, ἡ ὁποία δυστυχῶς δὲν πραγματοποιεῖται γρήγορα. . . Θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν γνώμην μου; Ἡ εἶνε ἀχρεῖος ἢ εἶνε βλάξ!

Καὶ ἐνῶ συνωμίλων περιεπάτου κατὰ μῆκος καὶ πλάτος ἐντὸς τοῦ κηφαρίου, σταματῶντες ἐνίοτε, ἔπειτα δὲ ἐπαναλαχθάνοντες τὸ βᾶδισμά των. Ὁ Φράντζ ἐνόμιζεν ὅτι διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος δυσαρέστου ὄνειρου.

Ἡ ταχύτης τοῦ ταξειδίου, ἡ ἀπότομος μεταβολὴ τοῦ τόπου καὶ τοῦ κλίματος, ἡ περίσσεια τῶν λόγων τοῦ Σιγισμόνδου, ὅστις ἐλάλει ἀδιακόπως, ἡ νέα ἰδέα ἢν ὄφειλε νὰ σχηματίσῃ περὶ τοῦ Ῥίσερ καὶ τῆς Σιδωνίας ἐκείνης ἦν τὸσον πολὺ εἶχεν ἀγαπήσει, πάντα ταῦτα τὸν ἐξάλιζον, τὸν καθίστων σχεδὸν παράφρονα.

Ἦτο ἀργὰ ἤδη ἡ νύξ ἐπήρχετο. Ὁ Σιγισμόνδος προέτεινε αὐτῷ νὰ τὸν φιλοξενήσῃ εἰς Μοντρούζ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπεποιήθη προφασιζόμενος τὴν κόπωσην, ἀπομείνας δὲ μόνος ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἐλους κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν ἀμφίβολον καὶ μελαγχολικὴν τῆς θησκούσης ἡμέρας, ὅποτε ἀκόμη δὲν ἔχει ἀναφθῆ τὸ φωταέριον, ἐπορεύθη μηχανικῶς πρὸς τὴν παλαιάν του κατοικίαν τῆς ὁδοῦ Μπράκ.

Παρὰ τὴν εἴσοδον ἐκρέματο ἐπιγραφὴ λέγουσα: Ἐροικιάζεται ἐν δωμάτιον δι' ἄγραμον.

Ἦτο ἀκριβῶς ὁ θάλαμος ἐνθα ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐζῆσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀνεγνώρισε τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τὸν προσηλωμένον εἰς τὸν τοῖχον διὰ τεσσαρῶν καρφιδῶν, τὸ παράθυρον τοῦ μεσαναβάθρου καὶ τὴν μικρὰν πλάκα τῶν κυριῶν Δελομπέλ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: Πηγὰ καὶ ἔρτομα διὰ στολισμὸν τοῦ σαρκοῦ.

Ἡ θύρα των ἦτο ἡμίλειστος ἤρκεσε λοιπὸν νὰ τὴν ὠθήσῃ ὅπως εἰσέλθῃ.

(Ἐπεται συνέχεια).